

ГАС

БРОЈ 144 ДЕЦЕМБАР 2018. ЈП „СРБИЈАГАС“ НОВИ САД

Срећна Нова 2019. година
и божићни празници!

САДРЖАЈ

РЕШЕЊА ГАСНЕ ЈЕДНАЧИНЕ У ЕВРОПИ, А И У СРБИЈИ, НЕМА БЕЗ РУСКОГ ГАСА	4
НЕ ПОСТОЈИ ЕКОНОМСКИ РАЗЛОГ ДА ЗАУСТАВИ ГРАДЊУ ТУРСКОГ ТОКА КРОЗ СРБИЈУ	6
НА РАСПОЛАГАЊУ 49,6 МИЛИОНА ЕВРА ЗА ИНТЕРКОНЕКТОР ИЗМЕЂУ СРБИЈЕ И БУГАРСКЕ	6
УСВОЈЕН ПРЕДЛОГ ПРОГРАМА ПОСЛОВАЊА ЈП „СРБИЈАГАС“ ЗА 2019. ГОДИНУ	7
У БУЏЕТУ СРБИЈЕ ЗА ГАСОВОД ОД БУГАРСКЕ ДО МАЂАРСКЕ ГРАНИЦЕ 70 МИЛИОНА ЕВРА	8
НОВИ ГАСОВОД ЋЕ ИЋИ ТРАСОМ КОЈА ЈЕ ПРОЈЕКТОВАНА ЗА „ЈУЖНИ ТОК“	9
НА ДОБРОМ СМО ПУТУ ДА СРБИЈА ПОСТАНЕ ВЕЛИКО ГАСНО ЧВОРИШТЕ	10
ЗА ГАСОВОД ОД БУГАРСКЕ ДО МАЂАРСКЕ ГРАНИЦЕ РОКОВИ СУ ИЗУЗЕТНО КРАТКИ	13
СИНДИКАТ ЋЕ И НАРЕДНЕ ГОДИНЕ НАСТАВИТИ ТРЕНД ПОЗИТИВНИХ АКТИВНОСТИ	16
СВЕ ЈЕ, УПРКОС ЛОШЕМ ВРЕМЕНУ, УРАЂЕНО КВАЛИТЕТНО И НА ВРЕМЕ	18
ГАСИФИКАЦИЈА ПОДРУЧЈА ОПШТИНЕ РЕКОВАЦ	18
ЖЕЉА ЈЕ ДА У 2019. БУДЕМО МАСОВНИЈИ!	19
И КВАЛИТЕТ И КВАНТИТЕТ	20
АКТИВНО ТЕКУ ПЕНЗИОНЕРСКИ ДАНИ	22
НЕОБАВЕЗНО	23

ИЗ ДЕЦЕМБАРСКОГ БРОЈА ИЗДВАЈАМО:

**ГЕНЕРАЛНИ ДИРЕКТОР СРБИЈАГАСА
ДУШАН БАЈАТОВИЋ НА ОКРУГЛОМ
СТОЛУ САНУ У НОВОМ САДУ:
ГАСНА ЈЕДНАЧИНА НЕРЕШИВА БЕЗ
РУСКОГ ГАСА !**

ЗА НОВОГОДИШЊИ БРОЈ ГАС ПРЕСА ГОВОРЕ:

**ПРОФ. ДР МУАМЕР РЕЂОВИЋ,
ПРЕДСЕДНИК НО ЈП „СРБИЈАГАС“**

**ЈОВИЦА БУДИМИР,
ИЗВРШНИ ДИРЕКТОР ЗА ИНВЕСТИЦИЈЕ**

СР - КАТАЛОГИЗАЦИЈА У ПУБЛИКАЦИЈИ
БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ, НОВИ САД
658(497.11)(085.3)

ГАС PRESS / ЈП "СРБИЈАГАС", СЛУЖБА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ И МАРКЕТИНГ;
ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК ВЕСНА АРСИЋ;
ЧЛАНОВИ РЕДАКЦИЈЕ ВЛАДИМИР УТОРНИК, ЈАСМИНА ЂОРЂЕВИЋ, ДЕЈАНА ШРАНЦ,
КСЕНИЈА АЋИМОВИЋ, ЗОРАН МАЈСТОРОВИЋ;
ФОТОГРАФИЈА НЕБОЈША ИЛИЋ, САНДРА ЦРЕПУЉА
ДИЗАЈН И ПРЕЛОМ ЗОРАНА ДАМЈАНОВИЋ;
2007, БР.1 (ЈАН.)- .- НОВИ САД : ЈП "СРБИЈАГАС", 2007.-.- ИЛУСТР. ; 22 СМ
МЕСЕЧНО.

ISSN 1452-7758

COBISS.SR-ID 219326983

**ВЕЉКО МИЛОШЕВИЋ,
ПРЕДСЕДНИК ЈСО ЈП „СРБИЈАГАС“**

**ДОБРОВОЉНИ ДАВАОЦИ КРВИ И
НАЈБОЉИ СПОРТИСТИ СРБИЈАГАСА**

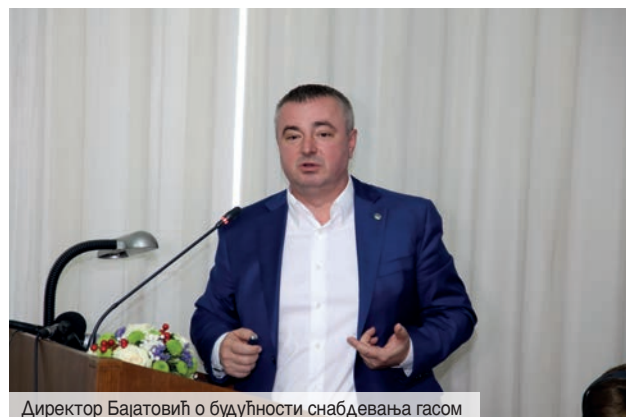
У организацији Огранка САНУ у Новом Саду и ЈП „Србијагас“ одржан Округли сто о гасу

РЕШЕЊА ГАСНЕ ЈЕДНАЧИНЕ У ЕВРОПИ, А И У СРБИЈИ, НЕМА БЕЗ РУСКОГ ГАСА

Јавно предузеће „Србијагас“ било је суорганизатор, заједно са Огранком Српске академије наука и уметности у Новом Саду, веома посећеног и у стручним круговима високо оцењеног Округлог стола под називом „Гасна једначина - изазови снабдевања гасом“. Учествовајући у раду овог скупа, генерални директор ЈП „Србијагас“ Душан Бајатовић рекао је да „уколико буде памети, неће доћи до обуставе градње гасовода „Северни ток 2“, који Немачка гради са Русијом упркос најновијим притисцима Европске уније и Вашингтона, да се тај пројекат обустави“. На питање новинара могу ли најновија дешавања у вези са Северним током угрозити пројекат „Турски ток“ који треба да прође кроз Србију, директор је казао да ће се нови гасовод градити по српском Закону о енергетици који је у себе имплементирао Трећи енергетски пакет и да, уколико се будемо држали тога и наших енергетских интереса, овај гасовод ће се сигурно градити.

Обраћајући се учесницима Округлог стола, међу којима су били домаћи и страни стручњаци, представници науке, бизниса, Министарства рударства и енергетике и бројни медији, директор Бајатовић је рекао да су данас све земље југоисточне Европе увозно зависне и да све оне имају неразвијену гасну инфраструктуру.

- Сада је већ сасвим извесно да ће у будућности, када се заврше Северни ток 2, Турски ток, Сила Сибира и други гасоводи који се раде у оквиру руско кинеског аранжмана, расти улога ЛНГ-а и да ће се, самим тим, мењати структура тржишта, тако да ће бити интересантно шта ће у тој озбиљној енергетској и геополитичкој утакмици, урадити Европа, како ће се понашати Русија, шта ће се дешавати у Азији, а

Директор Бајатовић о будућности снабдевања гасом

шта ће бити са покушајима Америке да свој шел гас испоручи Старом континенту. Сасвим је сигурно да гасну једначину у Европи, а и у Србији, тешко можете да замислите без руског гаса, казао је он и појаснио:

- Да ли је могуће без Русије решити гасну једначину у Европи, одговор је „не“, али ако је одговор „не“, шта се онда дешава са улогом америчких испоручилаца, како ће и шта ће Европа, која пре свега кроз регулаторне норме, али не и са могућношћу супституције, жели да смањи геополитички утицај Русије на европско тржиште, и на крају, како ће оно што се дешава у Азији, која ће расти огромним темпом, утицати и на цене и на производњу и на допремање гаса. Удео ЛНГ-а рашће до 2045. године, самим тим ће се процентуално смањивати учешће цевног транспорта. Једноставно, већ после 2025. године ће се јавити један велики геп, биће дакле већа потражња него производња гаса и то ће утицати на конјунктуру. Дакле, у свим сценаријима процене потрошње гаса у будућности, Европа ће бити суочена са гепом од скоро 400 милијарди кубика гаса на годишњем нивоу. Кључно је да не останете без енергената, да обезбедите њихову доступност у енергетском миксу. Ми хоћемо да знамо шта су нам избори, а Србија мора добро да размисли за кога ће се везати. Куповина по међународном уговору са руским партнером, за разлику од набавке на хабовима, донела је уштеду од 163 милиона евра. Ми имамо максималну флексибилност уговора, повлачимо онолико гаса колико нам треба, када нам треба, без икаквих пенала, а то су велике предности, додао је он.

- Магистрални гасовод од бугарске до мађарске границе ради се искључиво по европским правилима.

Излагање директора Србијагаса изазвало велико интересовање

Највиши представници компаније на скупу

Ми у Србији овај гасовод радимо по нашем Закону о енергетици који је у свему имплементирао Трећи енергетски пакет. Шта год да се у будућности деси, изградњом овог гасовода ми заправо диверсификујемо ризике у транспорту гаса. За сигурност снабдевања и будућност важна су и складишта гаса. Ми ћемо проширити Банатски Двор, изградити једно ново складиште, а поред проширења складишних капацитета радићемо и на изградњи нових интерконеција, проширењу транспортне мреже, гасификацији општина и градова у Србији и јачању потенцијала за изградњу гасних електрана, истакао је у свом излагању генерални директор Србијагаса Душан Бајатовић.

Поред њега у раду овог Округлог стола учествовали су и **Сергеј Комлев**, руководилац Департмана за уговоре о гасу и цене у Гаспромекспорту, затим **Марк Антонио Ел Мазега**, директор Центра за енергетику при Француском институту за међународне односе и **Детлеф Вајдеман**, члан Извршног одбора чешког гасног складишта „Moravia Gas Storage“.

Комлев, један од челних људи Гаспромекспорта, истакао је да су испоруке руског гаса за европско тржиште рекордне и да је јасно да ниједна друга земља није могла да постигне такве фантастичне

резултате и да испуни све већу потражњу за природним гасом, као што је то Русија.

- И у тешким економским условима, због успореног развоја европске привреде, Гаспром је успео да повећа испоруку у прва три квартала

ове године за 8 милијарди кубних метара. Италија је сада наш други највећи купац, иако је то раније била Турска, где је сада економска криза нарочито изражена тако да су Турци смањили потрошњу гаса. Стопа искришћености транспортних капацитета код нас је, рецимо у случају „Северног тока“, чак изнад капацитета гасовода, а примера ради код ЛНГ-а, само 25% тих терминала се користи. Међународна агенција за енергетику је израчунала да ће 2030. године бити потребна 81 милијарда додатних количина гаса за Европу. Гаспром ће ту имати велику улогу и моћи ће да задовољи ту додатну потрошњу. Процена је да ће до 2040. године руски гас чинити више од 30% гаса у Европи, напоменуо је Комлев.

Гасна индустрија мораће да се

трансформише, казао је Марк Антонио Ел Мазега, додајући да смо суочени са климатским променама, порастом температуре и да ће индустрија природног гаса морати да се прилагоди декарбонизацији, односно смањењу штетног утицаја коришћења тог енергента у индустрији. Ипак, растуће потребе за плавим горивом на кључно место стављају Гаспром који ће имати велику улогу у повећању испорука за европске потрошаче.

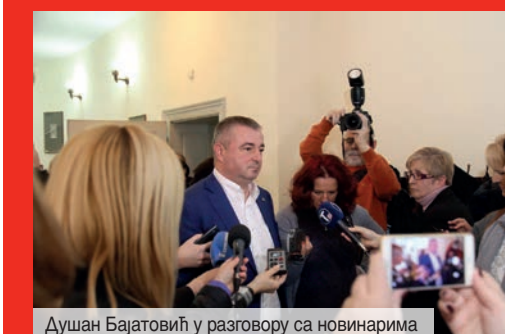
Природни гас је једна успешна прича, сматра Детлеф Вајдеман, који је на примеру снабдевања гаса у Немачкој и Чешкој заправо представио тржиште гаса у Европи. Он је навео да се енергетски микс примера ради у Немачкој прилично променио у користи обновљивих извора енергије, али да природни гас и даље има незаменљиву улогу, нарочито у зимским месецима. Такође је истакао да се производња гаса у Норвешкој смањује и да руски гас и у овом делу Европе нема алтернативу.

Округли сто у Огранку САНУ у Новом Саду отворио је **академик Стеван Пилиповић**, председник Огранка, а модератори скупа су у име Србијагаса и САНУ били **Драгиша Мартиновић** и **академик Теодор Атанацковић**.

Весна Арсић

СИГУРНО СНАБДЕВАЊЕ И У НАРЕДНИМ ГОДИНАМА

Србија ће се и у 2019. и у 2020. без икаквих проблема снабдевати одговарајућим количинама руског гаса по конкурентним ценама, рекао је у разговору са новинарима генерални директор Србијагаса Душан Бајатовић.

Душан Бајатовић у разговору са новинарима

- Србија и земље региона имају уговоре са руским Гаспромом до 2020, односно 2022. године. Кључни моменат о коме ћемо говорити је 2020. година када се прекида испорука гаса преко Украјине. Сви имају одговарајућа техничка и друга решења да нико не остане без гаса, закључио је Бајатовић.

Генерални директор Србијагаса за ТВ Прва изјавио

НЕ ПОСТОЈИ ЕКОНОМСКИ РАЗЛОГ ДА ЗАУСТАВИ ГРАДЊУ ТУРСКОГ ТОКА КРОЗ СРБИЈУ

позив за обавезујући закуп капацитета и да ће компаније закупци бити финансијери.

- Преговара се са банкама, а реч је о комерцијалном пројекту и држава неће дати ништа, истакао је Бајатовић.

Почетком децембра генерални директор Јавног предузећа Србијагас Душан Бајатовић гостовао је у Јутарњем програму ТВ Прва. Том приликом он је рекао да држава за градњу Турског тока кроз Србију неће дати ни динар, већ компаније које дугорочно закупе његове капацитете.

Директор је за овај медиј казао и то да ће овог месеца бити расписан

Директор Србијагаса одговарајући на питања водитеља рекао је да се до краја јануара очекује одговор Енергетске заједнице о томе да ли је овај пројекат у складу са процедурама, али је истакао да је одговор за Србију свакако необавезујући, чак и у случају да буде негативан.

- Не видим разлог да буде негативан. Овај пут, осим ако не

буде неки политички разлог, не постоји ниједан разлог економске природе који може зауставити овај гасовод. Европска комисија не може да има ништа против јер радимо по правилима, казао је Душан Бајатовић.

- За сад нико нема ништа против осим што Американци притискају, рекао је он.

У овом разговору Бајатовић је навео и то да ће Србија само на транспорту гаса годишње штедети 45 милиона долара, јер нас сада то преко Мађарске кошта 60 милиона долара, а преко Турског тока не би требало да буде више од 15. Уз то, како је додао, могуће је да ће цена гаса бити нешто повољнија. (Аг.)

ПОЧЕТАК РАДОВА У МАРТУ

Радови на изградњи магистралног гасовода у Србији од бугарске до мађарске границе којим ће гас из Турског тока стизати у Србију могли би да почну између 1. и 15. марта, а реално је да цео посао буде завршен до 2020. године, изјавио је гостујући у Јутарњем програму ТВ Прва директор Србијагаса Душан Бајатовић. Он је навео и да је већ расписан позив за необавезујући закуп на који су се јавиле одређене компаније које имају дугорочни интерес закупа на не мање од 20 година, међу којима је и Србијагас, Гаспром, мађарски Мет, неколико европских компанија, али и две мање српске компаније. Позната је, каже, комплетна траса будућег гасовода, и сада следе разговори о привременој експропријацији на једну или две године. Вредност пројекта је нешто више од 1,8 милијарди евра.

Најновија вест из Брисела

НА РАСПОЛАГАЊУ 49,6 МИЛИОНА ЕВРА ЗА ГАСНИ ИНТЕРКОНЕКТОР ИЗМЕЂУ СРБИЈЕ И БУГАРСКЕ

Министарка за евроинтеграције Јадранка Јоксимовић и комесар за приступне преговоре Јоханес Хан потписали су овог месеца део Инструмента претприступне помоћи за 2017. годину у износу од преко 97 милиона евра. Новац ће бити искоришћен у области енергетике и заштите животне средине, као и за учешће у ЕУ програмима. Министарка Јоксимовић је приликом потписивања дела ИПА за 2017. нагласила да ће тих 97 милиона евра бити намењени за важне развојне

пројекте и одрживи развој Србије.

- Најзначајнији део овог пакета од 49,6 милиона евра је намењен за финансирање гасног интерконектора између Србије и Бугарске. То је један од најзначајнијих пројекта који би требало да подржи енергетску диверсификацију у Србији, стабилност у снабдевању и јачање гасне инфраструктуре. То је од изузетног значаја за грађане Србије", поручила је Јоксимовић.

- Овај део претприступне помоћи

ЕУ Србији биће искоришћен и за јачање енергетског сектора Србије, у делу у ком је новац намењен за финансирање интергасног конектора између Бугарске и Србије који подржава независност Србије када је реч о гасним набавкама. То није уперено ни против кога, нити за некога, већ је чист интерес државе да буде што је више могуће независна када је реч о снабдевању енергије и изворима енергената, рекао је овом приликом Хан.

(Аг.)

Крајем новембра одржана последња седница Надзорног одбора у 2018. години

УСВОЈЕН ПРЕДЛОГ ПРОГРАМА ПОСЛОВАЊА ЈП „СРБИЈАГАС“ ЗА 2019. ГОДИНУ

Назорни одбор Јавног предузећа „Србијагас“ на седници одржаној 29. новембра ове године, којој је председавао проф. др Муамер Реџовић, председник Надзорног одбора, а присутни су, поред чланова НО, били и заменица генералног директора Блаженка Мандић и чланови пословодства, усвојио је Предлог Програма пословања компаније за 2019. годину.

Годишњи плански документ предузећа израђен је у складу са свим важећим законским прописима, Уредбом Владе Републике Србије и надлежних министарстава о смерницама

за израду годишњих програма пословања, као и на основу дефинисаних параметара и услова у којима предузеће послује.

У Предлогу Програма пословања ЈП „Србијагас“ за 2019. годину, стоји да ће предузеће и у следећој години обезбедити сигурност снабдевања природним гасом на територији Републике Србије, као и стабилност транспортног и дистрибутивног гасног система у земљи.

Основни елементи пословања, који ће омогућити успешан рад и развој компаније у дужем периоду, су: континуитет остварења позитивног финансијског резултата и нето добити, даља рационализација

трошкова, висок степен наплате текућих потраживања, наставак активности на улагању у развојне и инвестиционе пројекте, као и наставак реорганизације и усавршавања организационе структуре предузећа.

Предлог Програма пословања ЈП „Србијагас“ за 2019. годину, након усвајања на Надзорном одбору, упућен је, путем ресорног министарства, Влади Републике Србије на сагласност.

Последња овогодишња седница Надзорног одбора одржана је у просторијама Србијагаса у Мастер центру Новосадског сајма.

(www.srbijagas.com)

Предлог Програма пословања за 2019. усвојен на време

Председник Надзорног одбора председава седницом

Новембарска седница одржана у Новом Саду

Назорни одбор и пословодство о важној теми, Б. Мандић и М. Реџовић

Директор Бајатовић најавио градњу дела гасовода „Турски ток“ кроз Србију

У БУЏЕТУ СРБИЈЕ ЗА ГАСОВОД ОД БУГАРСКЕ ДО МАЂАРСКЕ ГРАНИЦЕ 70 МИЛИОНА ЕВРА

„Пиониринг спирит“, архива Гп

Прикључак Србије на гасовод „Турски ток“ једна је од најважнијих тема која је заокупљала нашу јавност у овом месецу. Наиме, према речима генералног директора ЈП „Србијагас“ и директора предузећа „Гастранс“ **Душана Бајатовића**, вредност пројекта изградње гасовода „Турски ток“ кроз Србију износиће 1,8 милијарди евра, а за реализацију тог пројекта у републичком буџету за 2019. годину предвиђене су државне гаранције од 70 милиона евра. Он је медијима

који су пратили заседање републичког парламента, казао да је план да Турски ток кроз Србију буде завршен 2020. године.

Дан-два касније у Секретаријату Енергетске заједнице у Бечу потврдили су за „Радио Слободна Европа“ да је Агенција за енергетику Републике Србије доставила документацију у вези са пројектом изградње дела гасовода „Турски ток“ кроз Србију и да је сада у току евалуација.

- Ми тренутно разматрамо сва документа и све информације које су нам достављене. Такође, затражили смо неке додатне информације, јер је реч о сложеном пројекту, много је питања која су повезана са тим пројектом, изјавио је **Андриус Симкус**, експерт за гас Секретаријата Енергетске заједнице додајући да ће ЕЗ мишљење дати за неколико месеци. Биће то одговор на питање да ли је изградња гасовода кроз Србију којим би се она повезала на „Турски ток“ у складу са правилима Енергетске

заједнице и Европске уније.

На питање овог медија у вези са прикључком Србије на „Турски ток“, генерални директор Србијагаса је истакао да ће овога пута све бити урађено по европским правилима.

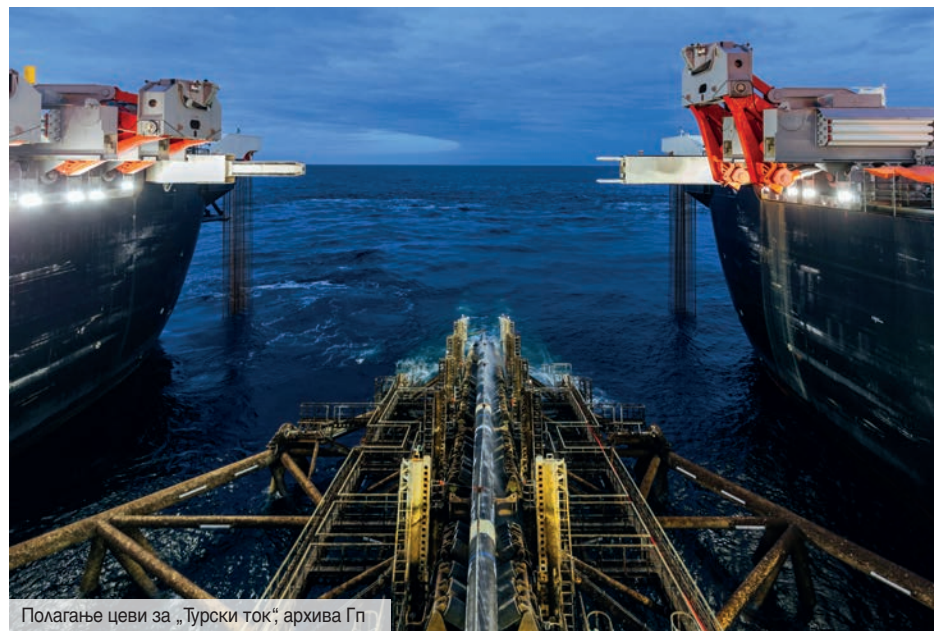
- Како се не би поновио сценарио са гасоводом „Јужни ток“, од чије градње је Руска Федерација одустала у децембру 2014, овог пута ће све бити урађено у складу са Законом о енергетици Републике Србије, у који је уграђена и легислатива Европске уније, казао је директор Јавног предузећа „Србијагас“ Душан Бајатовић.

- Тих 403 километра гасовода у Републици Србији, по нашим плановима, ако све буде у реду, требало би да буду готово негде до 15. децембра 2019. године, рекао је Бајатовић и нагласио да је прелиминарно мишљење о пројекту већ дала Агенција за енергетику Републике Србије, као и да се чека мишљење Енергетске заједнице. Он је овом приликом, такође, истакао, да је мишљење Енергетске заједнице, било оно позитивно или негативно, за Србију „необавезујуће“.

(Аг.)

Министар Антић:

НОВИ ГАСОВОД ЋЕ ИЋИ ТРАСОМ КОЈА ЈЕ ПРОЈЕКТОВАНА ЗА „ЈУЖНИ ТОК“

Полагање цеви за „Турски ток“, архива Гп

Министар рударства и енергетике Србије **Александар Антић** потврдио је крајем новембра у српском парламенту да је буџетом за 2019. годину предвиђено издвајање од 70 милиона евра за учешће у развоју магистралног гасовода од границе са Бугарском до границе са Мађарском.

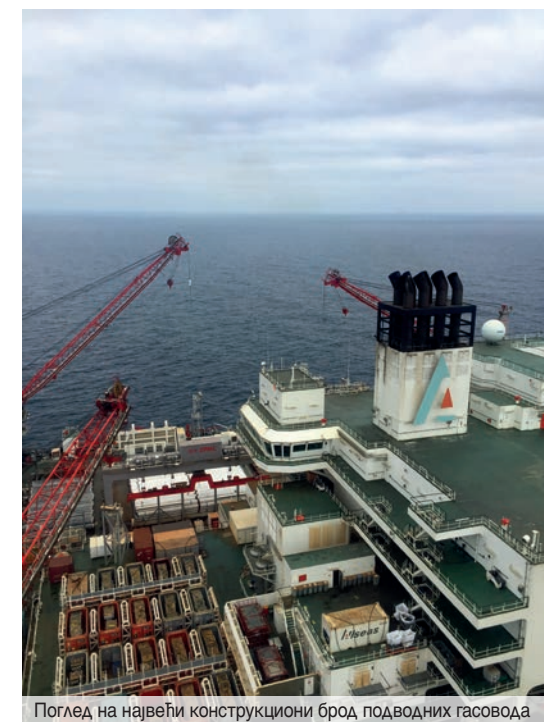
- У буџету за 2019. годину је, као и у 2018. години, предвиђено 70 милиона евра за даље домаће српско учешће, односно учешће Србијагаса у развоју пројекта, рекао је Антић у Скупштини Србије образлажући измене Закона о утврђивању јавног интереса и посебним поступцима експропријације и прибављања документације ради реализације изградње система за транспорт природног гаса „Јужни ток“. Закон се мења да би се реализовао пројекат изградње магистралног гасовода граница Бугарске–граница

Антић је казао да измена Закона омогућава српско-руском предузећу „Гастранс“ да користи бенефите оних експропријација и решења која су била у Закону о „Јужном току“, јер је реч о готово идентичном правном лицу које је променило назив и готово идентичној траси и техничким параметрима везаним за развој пројекта.

- Дубоко верујем да ћемо овим законом дати ветар у леђа овом пројекту, омогућити брзо и ефикасно решавање свих надлежних

државних органа, али не на штету грађана као корисника експропријације, рекао је Антић.

(Аг.)

Поглед на највећи конструкциони брод подводних гасовода

ЈАНЕЗ КОПАЧ: ДО 5. ФЕБРУАРА ОДЛУКА ЕНЕРГЕТСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ О ГАСОВОДУ КРОЗ СРБИЈУ

Енергетска заједница ће до 5. фебруара 2019. донети одлуку о захтеву за изузеће гасовода кроз Србију од Трећег енергетског пакета, рекао је за Балканмагазин директор Секретаријата Енергетске заједнице Јанез Копач.

- Због огромне сложености пројекта Енергетска заједница је прошле недеље тражила додатне информације од Агенције за енергетику Србије, чији Савет је 1. октобра донео одлуку о изузећу Магистралног гасовода граница Бугарске – граница Мађарске од Трећег енергетског пакета ЕУ, казао је Копач. Како је објаснио, поступак изузећа нове гасне инфраструктуре, као што је интерконектор, регулисан је Трећим енергетским пакетом и у Енергетској заједници, а Србија је пренела обавезе из тог „пакета“ својим Законом о енергетици из 2014. године.

- Уколико се спроводи правилно по процедури, поступак је потпуно легалан и легитиман, рекао је Копач коментаришући одлуку Савета АЕРС-а, донету 1. октобра ове године, да се привредном друштву „Гастранс“ Нови Сад одобри изузеће од обавеза примене правила приступа треће стране на будућем гасоводу, који ће ићи кроз Србију и бити повезиван на бугарски и мађарски национални транспортни систем. Захтев за изузеће „Гастранс“ је поднео Агенцији на основу Закона о енергетици (члан 288), којим је у домаће законодавство пренет Трећи енергетски пакет прописа Европске уније о заједничким правилима унутрашњег тржишта енергије.

Председник Надзорног одбора ЈП „Србијагас“ Муамер Реџовић за Гас прес каже:

НА ДОБРОМ СМО ПУТУ ДА СРБИЈА ПОСТАНЕ ВЕЛИКО ГАСНО ЧВОРИШТЕ У ОВОМ ДЕЛУ ЕВРОПЕ

Инвестиције и развој су приоритет, проф. др Муамер Реџовић

Весна Арсић

Надзорни одбор Јавног предузећа „Србијагас“ одржао је ове године 9 редовних седница и имао 7 ванседничних изјашњавања. Наш петочлани Надзорни одбор, на чијем челу је од фебруара 2016. године професор доктор Муамер Реџовић, донео је и усвојио, и ове године, на десетине одлука, извештаја и закључака, а све у циљу редовног, стабилног и успешног функционисања предузећа, заснованог на свим законским нормама и у складу са препорукама, уредбама и договорима са оснивачем Србијагаса, Владом Републике Србије. Како оцењује 2018. годину, који су циљеви зацртани у даљем раду, како сарађује са пословодством, а како са представницима Владе и каква су очекивања од године која је пред нама, питали смо председника Надзорног одбора, професора Муамера Реџовића.

• Да ли сте на крају ове 2018. године задовољни резултатима које је постигло Јавно предузеће Србијагас? Како бисте је резимирали?

- Могу да кажем да сам резултатима задовољан у целини. 2018. година је била година великих изазова, година доношења тешких одлука, година у којој смо имали преговарање са Међународним монетарним фондом, усаглашавали ставове са Светском банком, одржали важне састанке са Енергетском заједницом и имали изузетно плодотворне сусрете са нашим руским партнерима, компанијом Гаспром. Била је ово и година у којој смо донели важне одлуке по питању наших даљих инвестиционих пројеката. А подсетићу вас, и година у којој смо имали раст цене нафте, који се рефлектује, додуше 9 месеци касније, и на цену гаса. И поред тога, предузеће је остварило нето добит која није тако мала. Ми смо

задовољни и ја се надам да ће компанија Србијагас, након што буду објављени резултати, остати прва међу свим енергетским компанијама из јавног сектора у Србији.

• Предузеће остварује позитивне резултате ево већ четврту годину за редом. Имају ли све те бројке, осим чисто математичке рачунице и позитивног финансијског салда, и један шири значај?

- Наравно. За компанију овог обима, важности и квалитета, није добро ако се само посматра уско гледано, само са становишта

добити у једној пословној години. Добро је у сваком случају да су резултати позитивни, али оно што ми чинимо последњих неколико година и што ћемо чинити и у наредном периоду, уствари чини праву слику ове компаније, чији је приоритетан задатак редовно, уредно и квалитетно снабдевање свих грађана, свих институција, свих привредних система природним гасом. Ниједног тренутка снабдевање гасом не сме бити доведено у питање. И управо ту је наш значај. И снага. Србијагас је, као један организован систем, познат и у целом региону. Треба имати у виду да се преко нашег транспортног система гасом снабдева и тржиште Босне и Херцеговине. Све је то разлог више да с правом кажемо да је наше место у овом делу Европе при самом врху.

• Надзорни одбор којим Ви председавате је ишао у корак са свим овим резултатима које је

предузеће постигло, благовременим доношењем важних одлука за пословање и активним учешћем у свим значајним пословним корацима ове године. Како оцењујете вашу улогу?

- Улога Надзорног одбора је веома битна. Ми смо у неку руку продужена рука пословодства у доношењу свих тих важних одлука. Али смо исто тако и продужена рука Владе Републике Србије, нашег оснивача, који нас је именовао управо да штитимо интересе државе у овом предузећу. Ја не бих овде посматрао само 2018. годину, већ у једном дужем периоду од како овај Надзорни одбор ради у овом сазиву. Наше је основно мишљење да ми пре свега морамо максимално да сарађујемо са пословодством, са људима који воде ову компанију у извршном делу. Ја не желим да ми будемо супротстављени ни у ком случају, желим да дишемо као један, да поставимо заједничке циљеве и планове, да те планове заједно донесемо и онда да их заједнички и спроводимо. Ако то не буде тако, онда нема напретка. Значи, ми желимо да апсолутно сваке године имамо развој, да улажемо у инвестиционе пројекте, да инвестирамо у кадрове, јер без улагања у знање наших људи такође нема напретка, и желимо да наши грађани, уз све могућности које имамо на тржишту, добију гас по најповољнијим условима.

• Споменули сте већ сарадњу са менаџментом коју оцењујете као изузетну. Да ли је и сарадња са Владом и надлежним министарствима, такође на

Висока оцена за сарадњу са менаџментом, председник НО

завидном нивоу. И још бих хтела да Вас питам, а како гледате на сарадњу са стручним службама Србијагаса?

- Са Владом и министарствима имамо сасвим добру сарадњу, веома плодотворну и у заједничком интересу. Ми спроводимо њихове одлуке и извештавамо их о свим нашим активностима. Ту су Министарство привреде, Министарство рударства и енергетике, а по појединим питањима сарађујемо са Агенцијом за енергетику и Министарством финансија. А када је реч о службама Србијагаса које су укључене у израду извештаја, закључака, анализа, ту заиста могу само похвално да се изразим о свим тим људима који су квалификовани за оно што раде и веома стручно и ефикасно раде свој посао.

• Србијагас, дакле, има кадровску основу и ресурсе за делатности којима се бави. Међутим,

последњих година компанија се суочава са одласком једног броја стручњака, делом у пензију, делом за бољим примањима. Забрана запошљавања у јавном сектору је и даље на снази. На једној од седница Надзорног одбора покренуто је ово питање. Какав је Ваш став?

- Да, тако је. Нама је предочен тај податак да из предузећа одлазе инжењери, ИТ стручњаци, правници, економисти, који су носили посао. Млади квалитетни стручњаци тешко могу да дођу због тога што су на снази мере забране пријема у радни однос у јавном сектору, које су у неколико наврата, у договору са ММФ-ом, продужаване, па је тако учињено и крајем ове године. Ја верујем да ће пословодство, а имаће ту сигурно и нашу подршку, уложити напоре да се, заједно са Владом, изнађу нека решења како да се кадровски попунимо, освежимо и утврдимо пут даљег развоја.

• Пред нама су, у години која долази, велики инфраструктурни пројекти. Прикључење на Турски ток, изградњом магистралног гасовода од бугарске до мађарске границе је свакако пројекат број један. Ту су и проширење складишта гаса у Банатском Двору, па интерконекције са суседима. Како оцењујете њихов значај?

- Пројекти које сте споменули доносе сигурност снабдевања наше земље гасом. Колико је важно имати

НОВОГОДИШЊА ЧЕСТИТКА

• Шта бисте на крају године поручили свим нашим колегама, запосленим у Србијагасу, у овом празничном броју Гас преса?

- Пре свега свим запосленима Србијагаса и свим грађанима Србије који сарађују са нашом компанијом, желим добро здравље, да у љубави, добром расположењу и са својим најмилијима, дочекају нову и испрате стару годину. Нека сваки нови дан и ново јутро за нас буде нови изазов, нови подстрек да стремимо све бољим и бољим резултатима. Само они који имају визију, имају план, циљ, они успевају и побеђују. Србијагас има свој циљ, ми смо то већ рекла. Инвестиције, унапређење кадрова, одржавање ликвидности, смањење трошкова, јер само на тим постулатима ћемо са срећом чекати и 2019, и 2020, и 2025. и све друге године које су пред нама!

стабилну ситуацију са гасом говори нам гасна криза коју смо имали 2009. године. Сви се сећамо тога. А знамо и колико нам је значио Банатски Двор пре годину-две дана, када смо имали изузетно хладну зиму. Огромна потрошња је била тада, историјски максимум у Србији. Ниједан наш систем који је прикључен на гас тада није имао проблема, јер смо ми имали Банатски Двор. Сутра, кажем сутра, али када будемо изградили

Најбоље жеље у 2019. за све запослене, проф. Рецовић у разговору за Гп

транспортни гасовод од Бугарске до Мађарске кроз нашу земљу, имаћемо још један правац одакле ће нам долазити гас. Радићемо и интерконекцију са Бугарском и са Румунијом. Све су то пројекти који ће нас уврстити у једну велику европску енергетску, гасну породицу, а када једном ту уђете, из ње се више не излази. Ми смо на добром путу да Србија добије оно што заслужује, да буде једно велико енергетско гасно чвориште у овом делу Европе.

• Гас је увозни енергент. За сигурне испоруке и редовно снабдевање нашег тржишта гарант је наш руски партнер, са којим се сарадња из године у годину продубљује и увећава?

- Сарадња са нашим партнерима из Русије је веома добра и њу треба неговати, поштовати и уважавати. Ми испуњавамо све наше обавезе и оно што је добро, то је да ми више немамо дугова према руском добављачу. Било је у прошлости изузетно пуно дуговања, знамо то сви, и зато хвала нашим партнерима из Русије који тада нису затворили славину, већ су нам, и у таквим условима, редовно испоручивали гас. Наша се сарадња данас још више проширује. То нама даје ветар у леђа и ми ћемо настојати да негујемо коректне, квалитетне, пословне и пријатељске односе са њима. Наравно, разговараћемо и са другима, јер наш је циљ да потрошачима у Србији обезбедимо стабилне испоруке гаса

по најповољнијим условима.

• Надзорни одбор је још у новембру усвојио Предлог Програма пословања ЈП „Србијас“ за 2019. годину. Док чекамо сагласност Владе на тај главни плански документ, шта можемо да кажемо о њему, хоће ли низ успешних година бити настављен?

- И у наредној години очекује се наставак позитивних трендова и свих показатеља пословања. 2019. година биће у знаку инвестиција. То је веома важно јер је то година у којој постоји вероватноћа да ће транспорт гаса кроз Украјину бити завршен. Ми на то морамо да будемо спремни. Зато су инвестиције у нове транспортне капацитете нешто што је најважније. Такође, у приоритетне циљеве убрајамо и даљи раст наплате доспелих потраживања. Ако ми поштено и коректно испоручимо неком гас, тај неко то мора и да плати, јер ако не плати довешће у проблем редовно снабдевање свих оних који уредно измирују своје обавезе, а то није у реду. Даље, ми ћемо и идуће године наставити активности на смањењу трошкова. Кад се о компанији води домаћинска брига, онда резултати не могу да изостану.

О РАСПОДЕЛИ ДОБИТИ

• Неколико година за редом на дневни ред Надзорног одбора долази једна „врућа тема“. Реч је о учешћу запослених у расподели добити. Надзорни одбор овде нема дилему, тај део средстава преусмерава се за покриће губитака из претходног периода. Какав је ту Ваш став?

- Мој став по том питању је став законодавца, а он каже: ако фирма није покрила губитке из претходног периода, а ми то још увек нисмо урадили, онда није реално, нити коректно, нити поштено, да делимо добит радницима. Значи први корак је да те губитке доведемо до нуле. Оног тренутка кад испунимо ту обавезу, никаквих проблема нема да седнемо и да променимо нашу досадашњу одлуку. Ја сам први заговорник да радници имају бољи статус, да зараде буду веће, али пре покрића губитака, то не можемо очекивати.

Јовица Будимир, извршни директор за инвестиције ЈП „Србијас“

ЗА ГАСОВОД ОД БУГАРСКЕ ДО МАЂАРСКЕ ГРАНИЦЕ РОКОВИ СУ ИЗУЗЕТНО КРАТКИ

Година пред нама је година инвестиција! Обележиће је почетак радова на великим инфраструктурним гасоводним пројектима, који ће умногоме променити гасну мапу овог дела Европе. Србија је земља која ће се, сада је већ сасвим извесно, наћи на новом гасном путу, који ће на првом месту донети диверсификацију праваца снабдевања, додатну сигурност нашим потрошачима, али и значајне приходе од транзита. Нови магистрални гасовод у дужини од 403 километра протезаће се од границе са Бугарском до границе са Мађарском. Подужи списак пројеката, чија нас реализација чека у 2019. години, био је на столу док смо разговарали са нашим извршним директором за инвестиције **Јовицом Будимиром**.

• Каква је у инвестиционом смислу била година за нама. Јесте ли задовољни урађеним?

- Ја сам јако задовољан. Иако је било тешко, доста смо урадили. Просто је пролетело ово време од почетка године до ових децембарских дана. То је најбољи показатељ да је посао рађен доста интензивно, да је било прилично много посла, да су инвестиције биле на заиста задовољавајућем нивоу и да се подједнако радило у свим секторима, и у Инвестицијама, и у Одржавању, и нарочито-у Развоју. Оно што је обележило ову годину и што је најважније, то је почетак припремног дела посла на великом пројекту изградње магистралног гасовода граница са Бугарском-граница са Мађарском. Наравно, наставили смо и гасификацију оних општина и градова који још

Србијас ће наставити инвестициони циклус, Јовица Будимир

увек нису у потпуности покривени гасном мрежом. Најважније је да се инвестиције ни ове године нису зауставиле, оне јесу додуше мало успорене у односу на период од пре неколико година, али је у ових последњих годину-две дана кренуло на боље, доста се ради, уговарају се послови и ја могу да кажем да ће Србијас наставити са инвестиционим циклусом, као што је то по плану било и договорено.

• Шта бисте издвојили, које градове смо ове године завршили, започели, а колики део посла ће остати за годину пред нама?

- На првом месту бих споменуо гасификацију београдских општина. То је, пре свега, Лазаревац, Барајево, Палилула. Планирамо да радимо даље Трстеник и Крајево, остали су делови Зрењанина који још нису гасификовани и са тим градом је такође договорено да Србијас настави изградњу гасоводне мреже путем модела стратешког партнерства. Завршени су пројекти у Белој Цркви, Опову, а уговорили смо Ириг и Летенку,

дакле део Фрушке горе где ће такође стићи гас.

• Паралелно са изградњом дистрибутивних мрежа раде се и неки доводни гасоводи већих пречника и притисака?

- Јесте, почели су радови на гасоводу Сремска Митровица-Шид. Ви знате да је гасификација Шида још раније урађена. Међутим, да би Шид добио гас, недостајала је та деоница гасовода високог притиска у дужини од 42 километра, коју сад радимо. Радимо и мерно регулационе станице које ће бити повезане на гасовод високог притиска Бачка Паланка-Бач. Тај гасовод радило је предузеће Нови Сад Гас, а наше је да завршимо те две ГМРС и да у Бач стигне гас. Почетком идуће године и тај посао ће бити завршен.

• Србијас има разлога да буде задовољан и због тога што је током 2018. године довео гас до важних индустријских система који су у власништву страних, али и домаћих инвеститора?

Складиште у Банатском Двору добило највишу оцену наших руских колега

- Треба истаћи да смо успешно урадили гасовод за Сименс, за компанију „Милановић инжењеринг“, затим за фабрику чарапа у Ивањици. Све су то пројекти које смо добијали да радимо на основу закључака Владе Републике Србије и који су имали приоритетно место у нашим активностима. Према Закључку Владе, радимо и већ споменути Ириг, али и гасовод испод Дунава-од Футога до Беочина. То је пројекат који се ради због изградње друге

ТИМ ЈЕ КЉУЧ УСПЕХА

• Да ли је извршни директор за инвестиције заправо и кључни човек за реализацију свих ових наведених инвестиционих пројеката?

- Ја не мислим тако. Мислим да је наш генерални директор окупио изузетно јак и стручан тим око себе, свако од нас у том тиму има свој део посла и одговорности, и заиста су велика очекивања од нас, велике су то инвестиције, тако да ће свако од нас у том тиму морати да да свој максимум како бисмо постигли жељено. Ја лично изузетно волим свој посао, дуго сам у Инвестицијама и радим ово без икаквог оптерећења и неће ми бити тешко да испуним оно што се од мене очекује.

фазе пруге Београд-Будимпешта због чега је било неопходно изместити део гасовода и спустити притисак, тако да је и овај посао започет и надам се да ћемо га следеће године завршити.

• **Како је и којом динамиком ове године реализован посао одржавања наших гасовода, чишћења, санације, реконструкције. Да ли сте у том сегменту задовољни?**

- То је изузетно важан део нашег предузећа. Иако се најчешће не види оно што они ураде, јер су њихови радови великим делом „под земљом“, ја заиста и овога пута хоћу да истакнем значај нашег „Одржавања гасовода“, пошто људи који ту раде имају посла преко целе године. Раде и у најтежим временским условима, отклањају веома сложене кварове. Наши заваривачи и бравари су заиста јединствени. Проблем је само што овде дуго нисмо обнављали кадар, а неке колеге су пред пензијом, тако да је крајње време да размишљамо како овде запослити нове младе људе, обучити их и оспособити за најсложеније интервенције какве већ дуги низ година раде екипе „Одржавања“.

• **Који бисте посао нашег „Одржавања гасовода“ извојили као један од најважнијих у овој години?**

- То је свакако замена мерила и реконструкција на Пријемно предајној станици Зворник, преко које се гас транспортује за БиХ. Уградили смо овде ултрасонично мерило. Следећа је на реду ППС Појате, а видећемо да ли ћемо радити и ППС Хоргош, будући да су наши мађарски партнери већ уградили нове савремене мераче на њиховој станици у Кишкундоржми. Неопходно је да то урадимо и ми да би нам се подударала мерења. У Банатском Двору већ имамо ултразвучне мераче, тако да ћемо свакако гледати да на свим највећим потрошним местима уградимо ову нову опрему.

• **Управо смо овај разговор и хтели да усмеримо на Банатски Двор. Да ли ће ускоро почети радови на проширењу овог нашег, за сада јединог складишта гаса, којим у партнерском односу, управљамо заједно са Гаспромом?**

- Када причамо о Банатском Двору, морам најпре да истакнем нешто што сам чуо од наших колега из Русије. Наиме, Руси су оцењивали рад складишта ван Русије и том приликом је српско подземно складиште гаса у Банатском Двору добило највишу оцену као једно од најбољих складишта ван РФ. Мислим да Србијагас као акционар мора да буде поносан на посао који је урађен у Двору у на резултате које постиже ово складиште. Без Банатског Двора би заиста било тешко издржати зиму и избалансирати капацитете, што најбоље знају наше колеге у Трговини и Транспорту гасом. Увелико се воде преговори и договори о проширењу складишних капацитета, један део студије изводљивости је готов и чека се да ускоро добијемо и инвестициону одлуку акционара. Када то буде, ући ћемо у другу фазу изградње подземног складишта, које ће нарочито добити на значају када кроз нашу земљу прође велики

транзитни гасовод о којем се тренутно највише прича.

• **А шта нам о том гасоводу можете рећи. Колико нам у том пројекту помаже оно што смо раније урадили када смо се припремали за Јужни ток?**

- Помогло нам је доста, у смислу документације. Искуство је такође веома важно. Највећа помоћ је што су се наши стручњаци, наши пројектанци за време пројектовања Јужног тока, будући да ми нисмо имали искуство са пројектима великих гасовода, обучавали радећи заједно са стручњацима руског „Гипроспецгаса“, тако да је сад било много лакше да „изађемо на црту“ пројектантима италијанског „Саишема“ који раде „Турски ток“. Они имају много више искуства и радили су пројекте по читавом свету, али и наши инжењери, то одговорно тврдим, могу да буду на нивоу светских експерата и могу упоредо да раде са Италијанима.

• **А експропријација, тај део посла смо доста урадили у време Јужног тока. Трасе се у извесној мери поклапају, па да ли се може искористити оно што је већ урађено?**

Прве дозволе за „Турски ток“ кроз Србију до марта, у разговору са нашом уредницом

- Прве три деонице су урађене још раније и траса је у том делу иста. Једино што сада имамо мањи притисак и мањи пречник. Четврта деоница од Госпођинаца до границе са Мађарском се не поклапа. Ту је потребан План подручја посебне намене и још неколико битних ствари, у оквиру законске процедуре, али важно је да је у Народној Скупштини Србије донет Закон о експропријацији и да ће нам то сад убрзати и олакшати даљу процедуру добијања инвестиционо техничке документације.

• **Какви су рокови, да ли се већ зна када би изградња могла да почне?**

- Пре свега рок је овде изузетно кратак и то је највећи изазов. Дакле, предвиђено је да се до краја следеће године заврши та деоница од око 400 километара. Већ на пролеће би требало да започну радови како бисмо постигли те рокове. Наравно све то условљено је и најавом да ће бити прекинут транзит гаса преко Украјине крајем 2019. За сад нису угрожени рокови за овај припремни део, прве дозволе очекујемо до марта идуће године, па да кренемо са радовима.

• **Има ли још неки пројекат у земљи који ће обележити 2019?**

ЧЕСТИТКА

• Имате ли новогодишњу честитку за све нас који радимо у Србијагасу?

- Пре свега свим запосленима желим здравље и срећу, и њима и њиховим породицама. Да наставимо заједно оно што смо и до сада радили и мислим да смо на добром путу да постанемо водећа компанија у Србији. Није то само Србијагас, то су и Перке фирме и велики део српске привреде који је ослоњен на нас. Зато, само напред јер труд који сви заједно улажемо може да донесе само успех.

- Нисмо споменули, а важно је, пројекат гасовода Александровац-Нови Пазар-Тутин, који је веома актуелан. Ту су започети радови на припреми трасе и очекујемо да када прође овај зимски период, интензивирамо радове на пролеће. До краја 2019. требало би да завршимо тај гасовод.

• **А када је реч о интерконекцијама, каква је Ваша пројекција?**

- Започели смо пројекат интерконекције Ниш-Димитровград-Софија, то је један од наших значајнијих пројеката који би требало да се реализује у наредних неколико година и за који је предвиђено око 50 милиона евра из европских фондова. Ту је и интерконекција са Румунијом. Ту се такође ради документација, то је кратка деоница од свега 10-так километара али важно је да и то решимо. Можда ћемо и са Републиком Српском проширити постојећи гасовод. Све је то важно ако желимо да постанемо, а све наше тежње и напори иду у том правцу, гасно чвориште овог дела Европе.

Наш саговорник Вељко Милошевић, председник ЈСО ЈП „Србијагас“

СИНДИКАТ ЋЕ И НАРЕДНЕ ГОДИНЕ НАСТАВИТИ ТРЕНД ПОЗИТИВНИХ АКТИВНОСТИ У КОРИСТ ЗАПОСЛЕНИХ

Циљ је бољи материјални положај запослених, Вељко Милошевић

Година на измаку, када је о синдикалним активностима реч, била је једна од најдинамичнијих и најсадржајнијих. Обележиле су је пре свега живе активности, захтеви и иницијативе за укидање Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања, али и низ активности којима је наш синдикат покушао да, управо у време тако смањених зарада, својим члановима помогне да ураде неке специјалистичке лекарске прегледе до којих се редовним путем теже долази, затим да онима којима је то неопходно, омогући одлазак у бању, али и да обележи све оне празнике, Нову годину и Осми март, онако како то већ традиционално чини. Председник ЈСО ЈП „Србијагас“ Вељко Милошевић за овај новогодишњи број Гас преса једном речу каже да је задовољан учинком синдиката у 2018. години.

• Да кренемо онда од тога, дакле каква је, из Вашег угла, била ова година коју за који дан испраћамо?

- Оно што бих најпре истакао, то је да смо ми на почетку ове године успели да продужимо рок важења Колективног уговора за ЈП „Србијагас“ на још три године, дакле до јануара 2021. године. То је изузетно значајно за нас, будући да су сва права запослених задржана

и у тако већ познатим отежаним економским условима у земљи. Дајући сагласност на овај документ, Влада је заправо у потпуности задовољила интересе синдиката, односно запослених. С друге стране, морам да кажем, да иако Колективни уговор дозвољава повећање зарада и усаглашавање

са ценом рада и растом трошкова живота, то, ипак, под дејством Закона о привременом умањењу зарада, није остварено, тако да због тога морам бити незадовољан. Ми смо, као синдикат, заиста све наше активности и претходне и ове године усмерили ка томе да побољшамо материјални положај запослених, али оне, нажалост, нису уродиле плодом онако како је то синдикат макар очекивао. Ако је повећање садашњих зарада, односно умањење умањења са 10 на 5 процената неки бенефит за запослене, онда можемо рећи да смо делимично успели у овој иницијативи.

• Значи, од Нове године наше колеге могу да очекују мало веће зараде. А када ће умањење које траје већ неколико година, потпуно бити укинута?

- Сасвим сигурно и дефинитивно је то да ће од 1. јануара у примени бити закон који је усвојен пре извесног времена у Скупштини Србије, а којим ће нам бити враћена половина умањења зарада. Оно што тим законом није дефинисано, а што смо ми, као Социјално економски савет са Владом договорили, то је да ће на крају 2019. године бити укинута и тих других 5% умањења. Ипак, и поред тога, ми нећемо достићи плате

које смо имали 2013, 2014. године, имајући у виду да су нам оне и тада биле умањене за 10%, тако да ће оне у просеку и даље бити мање за неких 5 посто. Генерално гледано, ово за предузеће не значи никаква додатна издвајања, јер компанија и даље исти износ средстава издваја за зараде, само што сада део који је раније усмеравала држави преусмерава запосленом, односно држава се одрекла 5 од ранијих 10 процената умањења, на конто запосленог.

• Синдикат Србијагаса је, као верујем ретко која синдикална организација, и ове године спровео низ активности које су ишле у прилог запослених. На првом месту ту су неки циљани лекарски прегледи, затим бањско лечење, пригодни поклони колегиницама за Осми март, обележавање Нове године.. У том делу заиста има разлога за задовољство и синдиката и запослених?

- Јесте, тако је. Видите, када као синдикат нисмо успели да, заједно са државом, договоримо бољи социјално материјални положај запослених, онда смо се определили да у пуном капацитету и колико год је то могуће, компензујемо та неповећања зарада на неки други начин. И заиста, ја сам већ дуго у овом послу, у синдикату, али ми нисмо толико активности имали никада раније као ове године. То ћемо, сигуран сам, наставити и у 2019. години. Сва средства која имамо искористићемо у интересу запослених. Ми смо у ових неколико година о трошку синдиката урадили три специјалистичка лекарска прегледа, знате већ, од колоноскопије, прегледа простате до ове године урађених прегледа стомачне аорте и вратних артерија. То нису мала средства за синдикат,

али за запослене много значи када без чекања могу да ураде неке специјалистичке прегледе. Захваљујући овој нашој акцији, неке колеге су откриле да болују од веома озбиљних болести и започели су лечење што је најважније, а с друге стране скренули смо пажњу на значај превентиве у циљу спречавања најтежих обољења.

• Оне наше колеге које имају неке здравствене проблеме и ове године, поштујући критеријуме које је синдикат прописао, могли су да користе услуге бања са којима имамо потписане уговоре. Поштују се и услови које је послодавац захтевао, а то је да се за време бањског лечења користе годишњи одмори, а не плаћена одсуства, као раније.

- Стандардно смо и ове године запосленима понудили лечење и рехабилитацију у две бање, једну о трошку синдиката и другу о трошку предузећа. Тако ћемо, надам се, наставити и идуће године. Они који испуњавају услове и правила која смо донели, иду у бању. Нађе се увек простора и средстава да се не одбије нико ко се на време пријави и испуњава тражене критеријуме, а то је да сваке треће године, уколико нема неких значајнијих обољења, може да тражи одлазак у бању. А када већ спомињете ове пооштрене услове, морам да кажем да послодавац има на то право према нашем колективном уговору, дакле да тако дефинише коришћење годишњег одмора и слободних дана. Не могу да кажем да сам ја због таквог решења срећан, али чињеница је да је раније било случајева разних злоупотреба што је довело до овакве ситуације. Правила се морају поштовати, а нама је важно да све ово није утицало на динамику и интензитет коришћења бања у организацији синдиката.

• Предузеће већ неколико година за редом остварује позитиван финансијски резултат и нето добит. Међутим, због тешке ситуације и губитака из претходног периода, део добити који је раније ишао запосленима, одлази за покриће губитака. Ви сте неко ко, из године у

годину, о овој теми гласно каже свој став?

- Наравно да ја имам разумевања за ставове државе по овом питању и да знамо да је иза нас и један тежак период када смо, не својом кривицом, имали губитке у пословању. Међутим, чињеница је да ево већ четврту годину за редом наш Србијагас успешно послује, чак смо некад и на првом месту по добити на годишњем нивоу у Србији, а да запослени од тога немају ефекта кроз свој буџет. Сви смо сведоци у јавности да нека јавна и енергетска предузећа, ипак, деле добит својим запосленима, што значи да су ипак пронашли неки механизам и решење да поправе материјални положај оних који у тим предузећима раде. Ја бих волео да и ми можемо тако и чак да, можда, покушамо да усвојимо неке одлуке па нека нам их и држава врати. То би значило да смо све урадили за наше запослене.

• Синдикат је спремно дочекао процес реструктурирања предузећа на који нас обавезује закон и правила Енергетске заједнице. Будући да сте се регистровали за више послодаваца, организације ЈСО оформљене су и у новим предузећима Транспортгас Србија и Дистрибуцијагас Србија. Како то све функционише?

- Ми смо још 2015. године када смо први пут регистровали ова предузећа у склопу реструктурирања Србијагаса, у надежном министарству регистровали Јединствену синдикалну организацију за више послодаваца, тако да ми сада покривамо и та два наша предузећа. Дакле, тамо дефакто постоје синдикалне организације и запослени у овом делу компаније су, као и сви други, заштићени и имају сва права по Колективном уговору, јер се његово дејство и овде продужава на најдуже годину дана. За то време запослени у Транспортгасу су у обавези да донесу свој колективни уговор. Све проблеме који се у међувремену јављају решавамо у ходу и ја се, као председник синдиката заиста много ангажујем да сви запослени

НОВА ГОДИНА ЗА НАЈМЛАЂЕ

Новој години се по правилу највише радују најмлађи. А да тако буде и ове Нове године, побринуле су се колеге из ЈСО, који је и ове године у сарадњи са ЈСО НИС а.д. обезбедио прославе, односно представе за децу запослених Србијагаса. Оне ће крајем децембра бити организоване у Београду, Новом Саду, Зрењанину, Панчеву и Кикинди. Нешто раније, након спроведеног поступка ЈСО за набавку новогодишњих пакетића за децу запослених, обезбеђени су вредносни ваучери – Гиф картице за наше најмлађе и одабране две компаније у којима су они могли да одаберу шта ће се наћи у њиховим пакетићима.

у сваком делу нашег предузећа не буду ни на који начин оштећени.

• За крај разговора, 2019. из Вашег угла?

- Ми ћемо, из перспективе синдиката, и у наредној години наставити овај тренд позитивних активности које је синдикат имао ове године. Све што буде у нашој моћи, а што је у интересу запослених, немојте сумњати да нећемо покренути и реализовати. Надамо се да ће нас још више у свему томе разумети и послодавац и држава.

• А Ваша Новогодишња честитка запосленима, како ове године гласи?

- Најпре, не клоните духом и позитивним очекивањима када је реч о зарадама. То ће се променити не само у Србијагасу него и у целој Србији, усталом све боља економска ситуација у земљи томе само иде у прилог. Свим запосленима и њиховим породицама желим пуно здравља и среће у Новој години и да следећу, 2020. годину дочекају у још бољем расположењу и, нарочито, у бољем материјалном стању. Синдикат ће увек бити уз њих и чиниће све што је у функцији остваривања и заштите њихових економских, социјалних и других права и интереса из радног односа!

В. Арсић

Интервенција у Трстенику

СВЕ ЈЕ, УПРКОС ЛОШЕМ ВРЕМЕНУ, УРАЂЕНО КВАЛИТЕТНО И НА ВРЕМЕ

Санација гасовода у Трстенику

Након елементарних непогода и поплава у марту 2018. године, које су задесиле и подручје Трстеника, дошло је до додатног урушавања

обале корита реке Западне Мораве. Како сазнајемо од **Саше Коковића**, техничког руководиоца ЈП „Србијагас“ у Београду, вода је откопала ров разводног гасовода РГ 09-04/1, на деоници ГРЧ Жупа – ГРЧ Врњачка бања, димензије 273,0 са 5,6 милиметара. Због угрожености насеља МЗ Почевина – Трстеник, проглашена је ванредна ситуација, која је и даље на снази.

Сектор за транспорт гаса Београд је у сарадњи са представницима ЈВП „Србијагас“, и представницима општине Трстеник, приступио радовима на санацији како би се успоставило безбедно снабдевање природним гасом јужне и западне Србије, преко разводног прстена.

- С обзиром на то каква је била сложеност ситуације, почетком

2018. године, Сектор за транспорт гаса је, у сарадњи са Сектором техничке подршке- РЈ Машинско одржавање, извршио радове не превезивању прикључка за ГМРС „Трстеник“ из правца Врњачке бање (који би остао без снабдевања гасом), јер је из безбедносних разлога предметна деоница морала бити искључена из употребе.

За извођача радова је изабрано предузеће „Boss construction“ д.о.о. Стари Трстеник, које је започело припремне радове средином новембра 2018. године.

Према речима колеге Коковића, радови су извођени у неповољним временским условима, али су завршени у планираном року, на задовољство свих учесника.

Јасмина Ђорђевић

Левач - шири се мрежа потрошача гаса

ГАСИФИКАЦИЈА ПОДРУЧЈА ОПШТИНЕ РЕКОВАЦ

На основу Уговора о пословно - техничкој сарадњи који је ЈП „Србијагас“ потписало са Општином Рековац и стратешким партнером „Високоградња инжењеринг“ Београд, у претходном периоду изграђена је дистрибутивна гасоводна мрежа за снабдевање гасом потрошача у Општини Рековац.

Према речима **Мирослава Тодоровића**, техничког руководиоца РЈ Дистрибуција Јагодина, изграђен је челични гасовод цеви у дужини од 15.270 метара, са мерно-регулационом станицом капацитета 9.000 m³/h. Такође је за 26 насељених места у Општини Рековац

изграђена дистрибутивна гасоводна мрежа у укупној дужини од 320 km.

- Након исходавања употребних дозвола у 2018. години извршено је прво пуњење гасом изграђене гасоводне мреже и омогућено прикључење и потрошња гаса у 24 насељена места у Општини Рековац, рекао је Тодоровић и додао да је у току спровођење поступка исходавања употребне дозволе за насеља Рабреновац и Вукмановац, након чега ће и у ова два насеља почетком 2019. године бити омогућено коришћење природног гаса.

- Након првог неповерења и сумње у реализацију пројекта

гасификације тренутно 14 нових потрошача на подручју Општине Рековац су у поступку прикључења или већ користе гас, истиче он.

Наш саговорник додаје да је потенцијалним потрошачима гаса велики проблем удаљеност од око 30 до 40 km од најближе пословнице ЈП „Србијагас“ у Јагодина. Тренутно се тај проблем превазилази одласком екипе Сектора Дистрибуције код заинтересованих грађана, где се на лицу места прикупља потребна документација и обавља потписивање уговора са будућим потрошачима.

Ј.Ђ.

Новогодишња порука добровољних давалаца крви ЈП „Србијагас“:

ЖЕЉА ЈЕ ДА У 2019. БУДЕМО МАСОВНИЈИ!

Момчило Гаговић са колегама дугогодишњим даваоцима

Пуна примена новог Закона о трансфузијској медицини почиње 1. јануара и њиме се централизује област трансфузије и давалаштва. Службе за трансфузију које ће узимати крв биће Заводи у Новом Саду, Нишу и Крагујевцу и Институт за трансфузију у Београду. Опште болнице ће постати банке крви.

- За даваоце из Новог Сада ништа се не мења и ми ћемо и даље организовано одлазити у новосадски завод да дајемо крв, као и до сада - даме на свака четири месеца, а мушкарци на свака три, каже председник новосадског Актива добровољних давалаца крви ЈП „Србијагас“ **Момчило Гаговић**.

Он додаје да, према слободној процени, запослени из Новог Сада дају између 150 и 200 јединица крви, што је за похвалу, али би могло да буде и боље.

- Радује што се сваки пут за акцију пријави неко нов, тако да повећавамо број чланова, који су макар једном дали крв. Овим путем бих хтео да се захвалим менаџменту

нашег предузећа и Јединственој синдикалној организацији за више послодаваца „Србијагас“ на свесрдној подршци хуманој мисији нашег актива.

Гаговићев заменик, **Никола Калинић**, који је крв досад дао 44 пута и озбиљно се приближио изузетном јубилеју, такође се захваљује нашој синдикалној организацији што је безрезервно стала уз ову хуману акцију:

- Подсећам да је на рачун ЈСО ЈП „Србијагас“ 20 наших најистакнутијих и најхуманијих давалаца из свих делова наше компаније, ове године летовало у Грчкој, што је изврстан потез. Осим тога, наша жеља је да наш актив у наредној години буде масовнији и да нам се прикључи већи број колегиница, истакао је Калинић.

Један од чланова актива **Душан Ракочев**, који је тридесетак пута био добровољни давалац, каже да не би било лоше да се успостави сарадња са другим активима добровољних давалаца крви из наше компаније.

Последња новосадска акција добровољног давања крви у 2018. години организована је 20. децембра, а драгоцену течност дало је 40 наших колегиница и колега.

И из Београда 150 јединица крви годишње

Када је реч о добровољном давању крви из београдског дела наше компаније, прави саговорник је

Миладија Драгићевић-Џица. Она је представник Актива добровољних давалаца више од 12 година.

- Не треба пуно говорити о значају ових акција, јер сви смо ми свесни тога, пуно се о томе говори и пише. Све наше колеге су обавештене о раду, организацији и сарадњи нашег актива са Институтом за трансфузију крви, као и о нашим хуманим колегиницама и колегама, каже Џица Драгићевић.

Она додаје да 2018. година није била лака, јер је било проблема с несташицама крви, а у Србијагасу је смањен број давалаца одласком одређеног броја колега у пензију. Мали број нових и млађих колега се прикључио нашој хуманој акцији. Припремали смо са зебњом акције, али би нам на крају сарадници из Института потврдили да је број давалаца у односу на број запослених и даље задовољавајући.

- Сарадња са Институтом за трансфузију крви је изузетна. На њихов рачун иде велика захвалност, што нам је много пута експресно обезбеђена крв за наше болесне колеге, као и за чланове њихових породица. Ми годишње имамо по 50 давалаца у три организоване акције. Не бисмо смели да будемо незадовољни. На крају бих и нашим даваоцима и осталим колегиницама и колегама, честитала предстојеће празнике са жељом да буду здрави и да их подсетим на слоган добровољних давалаца – Наше мало некеме може значити живот!

В.Уторник; Ј.Ђорђевић

Миладија Драгићевић са даваоцима из Београда

Традиционални новогодишњи пријем за даваоце крви у Скупштини Београда
ЗАХВАЛНОСТ И ПРЕДСТАВНИЦИМА НАШЕ КОМПАНИЈЕ

И ове године је у Старом двору организован пријем за добровољне даваоце крви, који организују Град Београд и Институт за трансфузију крви Србије, а присуствовали су и представници наше компаније. Овај, 18. по реду, пријем је традиционалан и био је још једна потврда успешне сарадње са Институтом за трансфузију, који је био један од домаћина. Том приликом сумирају се резултати и изражава захвалност свим добровољним даваоцима крви.

Спортска 2018. у ЈП „Србијагас“

И КВАЛИТЕТ И КВАНТИТЕТ

Владимир Уторник

Није тешко констатовати да су спортске активности радника ЈП „Србијагас“ у 2018. години биле на високом нивоу, кад је квантитет, али и квалитет у питању. Јер, наши запослени који се рекреативно баве спортом, постижу и одличне резултате. Поред одржавања Спортског дана у организацији Спортског клуба наше компаније, који се, традиционално, сваке године, почетком октобра догађа под сводовима новосадског Спенса (учествовало је око 150 наших, спорту посвећених колегиња и колега), тачно 315, то јест готово трећина запослених у Србијагасу, редовно се бави неким спортом, односно организованим видом рекреације. Сви су они чланови Спортског клуба, преко чијих се руководећих органа организује поменути рекреација и на чијем је челу, после октобарске Изборне Скупштине, остао **Милан Ђукић**, извршни директор за опште, правне и кадровске послове. На тој су Скупштини додељене и годишње награде најуспешнијим члановима Спортског клуба, које су припале **Гордани Влашкалић** и **Ђорђу Атлагићу**, који су из новосадског дела наше компаније. За ова, новогодишњи број компанијских новина говоре добитници награде, али и још двојица истакнутих наших спортиста.

- За рекреацију имамо термине на Спенсу у оквиру Спортског клуба и то два пута недељно, средом и петком увече. Стонотениска екипа Србијагас такмичи се у рекреативним лигама Новог Сада. Нисмо ни најбољи, али ни најслабији, обично смо ту негде око средине табеле. Стони тенис је заиста

обележио мој живот, јер сам почела да тренирам од десете године, а кад сам престала са активним играњем, прикључила сам се Судијској организацији Србије. Мало помало, почела сам да делим правду и на међународним турнирима за све категорије, али и на турнирима за особе са инвалидитетом. За те људе сам, заиста, посебно везана. Уз њих сам готово 15 година - тренирам, помажем, пратим их на турнирима... Ове године сам била са њима на турнирима у Италији, Словенији, Словачкој, да бих присуствовала, наравно и судила на Светском првенству у октобру у Цељу. Тамо је наша најбоља стонотенисерка са инвалидитетом **Борислава Периф** освојила златну медаљу. Судила сам још и на Балканским првенствима за младе у Зеници (БиХ) и у граду Једрене (Турска) на ком су наступиле све категорије и у свим дисциплинама. Све то, наравно, успевам да уклопим с радним обавезама, јер посао у „мојим финансијама“ не сме да трпи, рекла нам је

Игра, тренира, суди, Гордана Влашкалић

Гордана Влашкалић, која, на крају, није пропустила да поздрави све колеге и колегиње у фирми и да им пожели „добро здравље и срећну Нову 2019. годину“.

Други овогодишњи носилац награде Спортског клуба Ђорђе Атлагић је свестран. Капитен је кошаркашке екипе, још се памте његови резултати и успеси на спортским играма у пливању, а ни бављење фудбалом му није страно.

- Кошаркаши Србијагаса редовно имају рекреацију два пута недељно и на те тренинге без изостанака долазе и две даме, које равноправно играју с мушкарцима. Осим тога, наступамо и у „Новосадској бизнис лиги“ која траје од октобра до априла. Тренутно смо негде на средини табеле, а у претходној сезони пласирали смо се у полуфинале „плеј-офа“. Ако се томе додају наше победе у баскету три на три, онда можемо да кажемо да је ово једна од наших најуспешнијих сезона.

Баскеташки су, подсећамо, пролетос били укупни победници „Турнира 8“ у Јакову. Екипа Србијагаса

Свестран, Ђорђе Атлагић у акцији

опрвадала је поверење и на баскет турниру на „Спортским играма ЕМС“ почетком новембра на Копаонику где је убедљиво освојила прво место и тиме још једном потврдила свој квалитет.

Екипа наше компаније у малом фудбалу је, такође, потврдила квалитет и то на међународном такмичењу. О трећем учешћу тима Србијагаса на „III Gas Year Internacional football cup“, турниру на којем су играле екипе гасних компанија из Југоисточне Европе и овог је пута одигран у украјинском Ужгороду говори наш маратонац **Бојан Јоксимовић**:

- Из Украјине смо заиста донели сјајне утиске. Ем смо били изврсно дочекани, ем смо имали запажен учинак. Провели смо два дана у Ужгороду које ћемо памтити, а одиграли смо и одличан турнир – играли смо у финалу, на крају освојили друго место, јер је тим домаћина заиста био бољи.

Занимљиво је да је Бојан Јоксимовић само недељу дана пре овог фудбалског турнира, дакле, 23. септембра истрчао маратон у Москви.

Пред старт Московског маратона, Бојан Јоксимовић

- Забележио сам резултат од тачно 4 сата, иако су услови за трчање били тешки. Поред готово неподношљиве врућине, стаза Московског маратона има пар узбрдица које није лако савладати и које умарају. Зато сам још задовољнији што сам још једном истрчао деоницу најтеже атлетске дисциплине. Иначе, ове године, 16. априла, био сам учесник и Београдског маратона на ком сам имао бољи резултат – 3 сата и 53 минута, каже наш саговорник из београдског дела наше компаније.

На крају, али не и мање важан, наш тенисер из Панчева

СРБИЈАГАСУ СПАРТАКОВА НАГРАДА

Највеће спортско признање у Аутомној покрајини Војводина припало је нашој компанији. Јавно Предузеће „Србијагас“ је од 14. децембра носилац награде „Јован Микић Спартак“ у категорији спонзора, односно помагања у спорту. Педесет и прва по реду свечана додела Спартакових награда одржана је у амфитеатру новосадског Спенса.

Драган Атанацков истиче да се сезона, можда и најуспешнија у његовој ветеранској каријери, лагано завршава, па се и сумирају резултати.

- Тренутно играм у категорији 60+ и на ИТФ светској ранг листи сам на 41 месту. Ове године сам освојио 4 турнира из календара светске организације (Друге, треће и четврте категорије) као и више турнира прве категорије у нашој земљи. На домаћој ранг

листи сам убедљиво први, уз освојено и појединачно првенство Србије. Поред такмичења на турнирима у појединачној конкуренцији, учествовао сам и на неким манифестацијама екипног карактера. Једна од таквих је и тромеч фирми ЕМС, Транснафта и ЈП Србијагас у мају у Новом Саду, када смо као екипа, уз лепо дружење са пријатељима из поменутих фирми, пружили и запажене игре на терену. Играо сам финале у појединачној конкуренцији, као и финале дублова са колегом **Илијом Купрешанином**. Пауза између две сезоне користи се за припреме и одржавање форме уз учешће у лиги дублова која се, традиционално, сваке зиме одржава у Панчеву. То ће ми помоћи да се боље припремим за нову сезону. У сваком случају нисам још све рекао у овом спорту, поручио је Драган Атанацков уз пуно жеља да свима у Србијагасу наредна година буде успешна.

Најуспешнија сезона, Драган Атанацков

Уочи Нове године представљамо четворо наших бивших радника, чланова УПР ЈП „Србијагас“

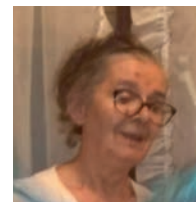
АКТИВНО ТЕКУ ПЕНЗИОНЕРСКИ ДАНИ

За новогодишњу страницу „Наше треће доба“ овог пута изабрали смо да, укратко, представимо четворо наших бивших колегиница и колега, који, свако на свој начин, учествује у активностима УПР ЈП „Србијагас“ и даје свој допринос раду Удружења. Они су, наравно, члановима, али и нама радницима, пожелели пуно среће и успеха у новој 2019. години.

Наша саговорница из београдског клуба **Биљана Ђурчић** је инжењер технолог, била је запослена прво у Енергогасу, а потом и Србијагасу, а претходно је радила и у тадашњем Савезном министарству привреде.

- Пензионисала сам се 2014. године, а у мојој бившој фирми сам у сектору снабдевања обављала послове везане за техничке прописе, а била сам активна и у Институту за стандардизацију, где сам и данас члан Комисије за гас. Тако да сам и даље ангажована. Наиме, због процедуралних ствари, један члан је морао да буде пензионер. Кад већ говоримо о пензионерима јако је добро што постоји Удружење, јер се не прекида та нит, тај контакт некадашњих запослених. Радо одлазим на излете и пуно ми значи што сам упознала неке људе, а да нисам ни знала да смо радили у истој компанији. Зато искрено препоручујем свим будућим пензионерима да се учлане у Удружење, рекла нам је Биљана Ђурчић, која је била сарадница и Гас преса где је објављивала стручне текстове за наш лист у неколико првих бројева.

Ружица Баста је из Клуба Кикинда и преко „Енергетике“ је стигла и на списак запослених у нашем предузећу, као ликвидатор финансија:

- Мој син је орнитолог, имамо фарму папагаја и, помажући му, дан данас радим пуно радно време. На фарми постоји 150 волијера (кавеза) у којима се налази више од 300 птица. Имамо велик број врста, од најмањих до највећих и у свим бојама – ту су нимфе, розеле, какадуи, едели, аре, александри и наравно они најпаметнији – жакои. У шали кажем да сам о птицама све научила, осим да летим. Што се пензионера тиче, драго ми је што имамо наш кикиндски клуб, па и

поред обавеза, успевам да стигнем на састанке и на дружења поводом Осмог марта и Нове године, рекла нам је Ружица Баста.

Машински инжењер **Габор Келемен** је пун радни век провео у нашој компанији. У НИС-Гасу и Србијагасу радио је од 1971. до пензионисања 2012. године:

- Почео сам као приправник-млађи инжењер, да би у једном тренутку – 2002. био и помоћник директора. У диспечерском центру радио сам на контроли обрачуна, али и „крацовању“. Често сам учествовао у разговорима са мађарским представницима о протоку руског гаса, а занимљиво је да сам имао чак 13 директора. Члан УПР ЈП „Србијагас“ сам готово од првог дана пензионисања и то у клубу Нови Сад и користим погодности које ми омогућава то чланство. Још сам активан у обављању неких других послова, бавим се и виноградарством и зато селективно учествујем у раду пензионерског друштва. Највише сам ангажован у организацији обележавања Осмог марта и такмичењу - ракијада, чули смо од Габора Келемена.

Зрењанинац **Душко Амзирков** је члан Извршног одбора УПР ЈП „Србијагас“. Он каже:

- Као електричар радио сам на пословима катодне заштите гасовода од корозије од 1980. године у НИС Гас-у. Због болести сам 21-ну годину касније морао у превремену пензију. Веома брзо, пошто је формирано Удружење укључио сам се у рад и учествовао на састанцима, а потом и сарађивао у акцијама зрењанинског клуба – организовању дружења и излета, али и организовању посета старијим пензионерима. Једноставно речено ту сам да помогнем колико могу, а често послужим и као возач, кад се одлази на састанке Извршног одбора, али и на дружења, каже Душко Амзирков и у шали додаје да је, иако стопосто трезвен, у просторије досад на ракијаду донео највећи број различитих воћних производа – чак седам врста.

В.Уторник

У ЗНАКУ ОСМИЦЕ

1918. – Регент Александар Карађорђевић у име свог оца краља Петра I, 1. децембра проглашава Краљевину Срба

Хрвата и Словенаца; крајем новембра, делегација Државе Срба, Хрвата и Словенаца (настале од словенских народа који су живели у срушеној Аустроугарској) долази у Београд и склапа споразум о стварању нове државе; Велика народна скупштина српског народа у Црној Гори је за прикључење Србији; Велика народна скупштина Војводине (Банат, Бачка и Барања) доноси одлуку о присаједињењу; Скупштина Срема донела одлуку о прикључењу Србији; јединице српске војске на западу редом стижу до Вуковара, Загреба, Ријеке; у Сплиту народ изашао на улицу, највише клицања одушевљења и овација; потпуковник прозаичног имена Стеван Швабић (кажу да није имао једну ногу) са српским добровољцима одвратио Италијане од заузимања Љубљане; на северу Срби освајају читаву данашњу Војводину; примирје на Западном фронту потписано 11.11. у 11 – крај Првог светског рата; једанаест дана раније, после 45-дневног јуриша српске трупе ослобађају Београд; пре тих 45 дана пробијен је Солунски фронт; немачки цар Вилхелм II пише писмо бугарском краљу Фердинанду и вели да је срамотно што је 60.000 српских војника одлучило судбину рата; наравно, српских војника је било много више...

1818. – Из штампе, негде у новембру, излази „Српски рјечник истолкован њемачким и латинским ријечма“, Вука Стефановића Караџића. Та је књига манифест, јер је ту формулисана Вукова језичка и правописна револуција, после тога више нема колебања у најављеној реформи. Њоме (реформом) Србима је скраћен пут до

писмености, јер је народни језик постављен у основицу књижевног и јер су постављене јасне граматичке норме. Књига је та у српској култури одиграла највећу улогу и као прекретница и као полагање темеља. Просечан је Србин неупоредиво лакше могао да учи тај језик, јер је већ знао његов говор, за разлику од владајућег славеносербског.

Није, наравно, Вук у томе био сам – имао је ментора Јернеја Копитара, који му је, осим непроцењиве помоћи у лингвистици, обећао да ће му, ако састави Рјечник, пронаћи издавача, што је уз велике муке и учинио. Имао је и претече, пре свих Доситеја и Орфелина у погледу увођења народног језика у књижевност. Сава Мркаљ и Лука Милованов, Вукови пријатељи, аутори су написа где се већ предаже реформа правописа, много слична Вуковој.

И док је за негодовање ондашње јавности могло бити и других важнијих ствари, опште згражање у друштву произвело је увођење латиничне јоте за глас „ј“ и заиста страшно велик број оних речи на „п“, „к“ и „ј“. Било је ту много хипокризије, али је било и искреног незадовољства због прејакних израза у књизи коју су многи наручили да би им из ње деца учила. Отуда „Рјечник“ никада није постао ни уџбеник ни приручник – то ће се десити са другим издањем када је Вукова победа већ била извесна.

Иначе, кад су нашег доброг Лазу Костића питали како може да измишља толики број нових речи, он им је одговорио питањем: „Господо, зар ви не читате Вуков „Рјечник“?”

Ако неког баш занима, издање Рјечника из 1818. има тачно 26.270 речи.

В.У.

Непролазно

„Већ има близу иљада година како Србљи имају своја слова и писма, а до данас још ни у каквој књизи немају правога свога језика“.

ВУК КАРАЏИЋ (1787-1864): „СРПСКИ РЈЕЧНИК“

АРОМАТИЧНО СВИЊСКО ПЕЧЕЊЕ

Две кашике сецканог биља (жалфија, рузмарин, мајчина душица, мајоран) утрљајте у 800 g свињског лакс- кареа са свих страна. Ставите га у плех, плех поставите преко две рингле и пропржите месо на 40 g путера са ољуштеним ченом белог лука. Посолите, побиберите, залијте са 1 dl вина розе и пребаците у рерну загрејану на 200° да се пече 1 сат. Током печења повремено окрећите и заливајте месо соковима које ће пуштати.

Зарежите око 250 g кестења на купастом делу па га пеците у рерни 10 минута. Ољуштите га и кратко пропржите на 20 g путера, додајте му пола кашичице цимета 100 ml павлаке за кување и кувајте 3-4 минута. Све додајте месо и пеците још око 10 минута.

(Припремила: Б. Радуловић)

ЈП „СРБИЈАГАС”, Нови Сад,
Народног фронта 12, 21000 Нови Сад, Србија
ТЕЛ + 381 21 481 1004 / + 381 21 481 2703 / ФАКС + 381 21 481 1305
www.srbijagas.com

